BIJLAGE 12

Achtergrond en aannames analyse belastingdrukfiguren

Toelichting figuur 4.2 en de zes voorbeeldvermogens

Beschrijving van de zes voorbeeldvermogens

1. Box 1, ROW (Resultaat uit overige werkzaamheden)
   Dit betreft het type inkomen uit vermogen dat als ROW wordt belast in box 1. Een voorbeeld van inkomen van vermogen dat als ROW wordt belast is die van een vastgoedbezitter die een meer dan normaal vermogensbeheer uitvoert, waardoor het vastgoed niet in box 3 valt maar in box 1. Er is uitgegaan van een alleenstaande vastgoedbeheerder die nog niet de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt met een overig inkomen uit arbeid van € 50.000.
2. Box 1 (Eigen woning)
   De eigen woning wordt eveneens belast in box 1. Er geldt in box 1 een apart regime voor eigen woning: het eigenwoningforfait en de aftrek voor kleine woningschuld ("Hillen"). De figuur toont de belastingdruk op het nettorendement. Bij de eigen woning wordt hieronder verstaan de uitgespaarde huurkosten minus onderhoudskosten verstaan, waarbij is verondersteld dat dit voor een eigenwoningbezitter gelijk is aan het nettorendement van iemand die de woning verhuurt. Er wordt in deze casus geabstraheerd van een eventuele hypotheek op de eigen woning.
3. Box 2 (aanmerkelijk belang in een bv en 100% winstuitkering)
   Deze vermogenssoort betreft spaar- en beleggingsvermogen dat wordt aangehouden in een bv. Het is vrij eenvoudig om voor weinig kosten een bv op te richten (zie ook hoofdstuk 3) en spaar- en beleggingsvermogen in een bv te storten. Ook vast vastgoed anders dan de eigen woning kan in een bv worde gehouden. Verondersteld wordt dat de winst (rendement op spaar- of beleggingsvermogen) die in een bepaald jaar is gerealiseerd in dat jaar ook geheel wordt uitgekeerd aan de aanmerkelijkbelanghouder.
4. Box 2 (aanmerkelijk belang en uitstelwinstuitkering na 20 jaar)
   Dit voorbeeld is gelijk aan voorbeeld 3, maar in dit geval wordt- de winst die in jaar t is gerealiseerd pas na twintig jaar geheel uitgekeerd aan de aanmerkelijkbelanghouder. Dit voorbeeld illustreert het voordeel van de mogelijkheid tot belastinguitstel in box 2. De waarde hiervan wordt bepaald door de gehanteerde discontovoet (zie verderop) waarmee de uitgekeerde winst over 20 jaar contant wordt gemaakt.
5. Box 3
   In dit voorbeeld wordt het vermogen van huishouden in privé aangehouden om te sparen en te beleggen. Dat kan ook vastgoed zijn (een 2e, 3e of volgende woning of ander vastgoed) dat wordt aangehouden op zo'n manier dat het geldt als passief en niet als vermogensbeheer. In het laatste geval zou het als ROW in box 1 worden belast, dat is als voorbeeld 1
6. Lenen van bv
   Dit laatste voorbeeld betreft een relatief eenvoudig voorbeeld van hoe in het huidige boxenstelsel van de inkomstenbelasting fiscaal gearbitreerd kan worden. Het vermogen wordt door een alleenstaande particulier gestort in een bv en vervolgens weer uitgeleend aan dezelfde particulier als aanmerkelijkbelanghouder die met de lening vastgoed aankoopt in privé. Netto is er dan geen sprake van vermogen in box 3 doordat de waarde van het vastgoed (bezit) en de schuld aan de bv elkaar geheel compenseren. De bv heeft een vordering op de

aandeelhouder. De aanmerkelijkbelanghouder dient rente te betalen aan de bv. De betaalde rente betreft winst voor de bv.

Toelichting van de belastingdruk van de zes vermogenssoorten in het boxenstelsel

- De belastingdruk is het *hoogste* in het geval het rendement uit het vermogen belast wordt als vermogenssoort 1. Dit komt doordat de belastingtarieven in box 1 het hoogste zijn en dat bij inkomen als ROW (in dat geval actief vastgoedbeheer) het werkelijk rendement belast wordt. De belastingdruk ligt aanvankelijk bij 48,9% (de som van het tarief in de eerste schijf, het afbouwpercentage AHK en het afbouwpercentage van de arbeidskorting), wordt hoger naarmate een groter deel in de hoge tariefschijf landt tot een maximum van 53,2% en daalt weer voorbij het afbouwtraject van de arbeidskorting naar de asymptotische limiet van 49,5% (het tarief in de tweede schijf van box 1).
- De eigen woning (vermogenssoort 2) wordt als laagste belast van alle vermogens. Dit komt omdat het eigenwoningforfait (maximaal 2,35% in 2022) veel lager is dan de hier veronderstelde rendement op de eigen woning (2% respectievelijk). Daarnaast reduceert de aftrek kleine woningschuld ("Hillen")[294] de belastingdruk op de eigen woning in sterke mate: als gevolg van deze aftrek wordt per saldo geen belasting betaald over het eigenwoningforfait. Deze aftrek wordt geleidelijk afgebouwd, waardoor in de structurele situatie de belastingdruk wel hoger wordt, maar nog steeds aan de lage kant blijft. Het knikpunt in de grafiek even voorbij € 1 miljoen wordt veroorzaakt doordat het eigenwoningforfait flink hoger is voor het gedeelte dat boven € 1.130.000 uitkomt (zie ook Bijlage 1 met de beschrijving van de veronderstelde parameters).
- In box 2 komt de belastingdruk uit op 37,9% (vermogenssoort 3). Dit is het gecombineerde effect van het lage Vpb-tarief (15%) en het tarief in box 2 (26,9%).[295] In de Vpb is alleen het lage tarief relevant, aangezien pas bij zeer grote vermogens (bij een rendement van 4% > € 10 miljoen) het algemene Vpb-tarief relevant wordt. Echter, juist bij beleggingsvermogen kost het weinig moeite de bv op te splitsen om zodoende met alle winst uit vermogen onder het lage Vpb-tarief te vallen.
- Box 3 (vermogenssoort 5) kent een progressieve belastingdruk vanwege de heffingsvrije voet en omdat het forfaitaire rendement stijgt met het vermogen, zie hoofdstuk 3. De asymptotische limiet van de belastingdruk in het gekozen voorbeeld is 42,9%.[296] In de grafiek van de belastingdruk zijn duidelijk herkenbaar het heffingsvrije vermogen van € 50.650 en de verschillende schijven met verschillende forfaitaire rendementen.
- Als box 3 met box 2 vergeleken wordt, ligt het omslagpunt in geval van een rendement van 4% bij een vermogen van rond € 2,3 miljoen. Daarboven loont het om het vermogen in een bv te storten. Bij een hoger rendement zal het omslagpunt naar een hoger vermogen verschuiven en bij een lager rendement naar een lager vermogen.
- Belastingplichtigen met een bv kunnen op twee manieren de belastingdruk verlagen. De eerste is de winstuitkering uitstellen waarmee box-2-heffing wordt uitgesteld (vermogenssoort 4). Conceptueel betekent dit dat de overheid daarmee niet de beschikking krijgt over dit deel van de winst om zelf renderend weg te zetten, maar dat in plaats daarvan de aandeelhouder hiermee verder kan blijven beleggen. De waarde van dit belastinguitstel wordt bepaald door de

[294] *De aftrekpost in de Wet Hillen is gelijk aan het verschil tussen eigenwoningforfait en de aftrekbare kosten voor de eigen woning. Deze aftrekpost wordt reeds geleidelijk afgebouwd (nog 87% in 2022).*
[295] *Bijvoorbeeld bij een vermogen van € 1.000.000 en 4% winst is de Vpb € 6.000 en over de resterende winst (€ 34.000) wordt € 9.146 aan belasting in box 2 geheven. Tezamen is dit € 15.146 belasting over een winst van € 40.000. Dit is een belastingdruk van 37,865%.*
[296] *Namelijk het forfaitaire rendement in de hoogste schijf in box 3 (5,53%) maal het tarief in box 3 (31%) gedeeld door het daadwerkelijke rendement (hier 4%).*

hoogte van de discontovoet. Aangezien beleggen ook altijd risico meebrengt, zal de discontovoet lager liggen dan het netto rendement. In de voorliggende berekeningen is een discontovoet van 2,5% gehanteerd.297 Bij bijvoorbeeld een uitstel van 20 jaar daalt de belastingdruk van 37,9% naar 30,8%.

- Ook heeft iemand met een bv ook de mogelijkheid te lenen van zijn bv (vermogenssoort 6) . Op die manier kan hij beleggen in box 3, zonder dat er per saldo vermogen meetelt in de grondslag van box 3, doordat immers de schuld aan de bv en de waarde van de belegging elkaar compenseren. Daar staat wel tegenover dat er rente betaald moet worden aan de bv die in de belaste winst van de BV wordt meegenomen. Door echter de rente laag te houden (in het voorbeeld 2%), wordt per saldo de belastingdruk verlaagd. Op deze eenvoudige manier daalt de belastingdruk naar slechts 18,9%.
- Het spreekt voor zich dat de belastingplichtige door een combinatie van constructies (zowel lenen van de bv, als belastinguitstel, als eigen woning) de belastingdruk verder kan optimaliseren. Zie daarvoor het Intermezzo van hoofdstuk 3.

Gebruikte parameters in berekeningen voor figuur 4.2

Tabel: Gebruikte parameters

Parameter	Basis	Variant
	Aanname	
Rendement	4%	
Rente lening BV (helft van rendement)	2%	
Discontovoet	2,5%	
Overig inkomen box 1	50.000	
	Vaststaand (2022)	
Box 1 tariefschijf 1	37,07%	
Box 1 tariefschijf 2	49,50%	
Box 1 grens schijf	69.399	
AHK	2.888	
AHK afbouw	6,007%	
AHK afbouwgrens	21.318	
Arbeidskorting	4.260	
Arbeidskorting afbouw	5,860%	
Arbeidskorting afbouwgrens	36.650	
Aftrektarief hypotheekrente 2022	40%	
Vpb tarief schijf 1	15%	25,8%
Vpb tarief schijf 2	25,8%	
Vpb grens schijf	395.000	
Box 2 tarief	26,9%	19%
Box 3 tarief	31%	
Box 3 forfaitair rendement schijf 1	1,818%	
Box 3 forfaitair rendement schijf 2	4,366%	
Box 3 forfaitair rendement schijf 3	5,530%	
Box 3 heffingsvrij vermogen	50.650	
Box 3 grens schijf 1	50.650	
Box 3 grens schijf 2	962.350	

[297] *Conform de laatste vergrijzingsstudie van het CPB.*

Eigenwoningforfait schijf 1	0,00%	3,25%
Eigenwoningforfait schijf 2	0,15%	3,25%
Eigenwoningforfait schijf 3	0,25%	3,25%
Eigenwoningforfait schijf 4	0,35%	3,25%
Eigenwoningforfait schijf 5	0,45%	3,25%
Eigenwoningforfait schijf 6	2,35%	3,25%
Eigenwoningforfait grens 1	12.500	
Eigenwoningforfait grens 2	25.000	
Eigenwoningforfait grens 3	50.000	
Eigenwoningforfait grens 4	75.000	
Eigenwoningforfait grens 5	1.130.000	
Aftrek kleine woningschuld (Hillen)	87%	0%